24.10.2018

Eduskunta
Verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Viite: 191/2018 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE ENERGIAVEROTUSTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISEKSI

Suomen Kiinteistöliitto ry (Kiinteistöliitto/Suomen Kiinteistöliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta asiasta.

Suomen Kiinteistöliitosta

Kiinteistöliitto on kiinteistönomistajien edunvalvoja ja kiinteistöalan asiantuntijaorganisaatio. Kiinteistöliittoon kuuluu 23 alueellista kiinteistöyhdistystä, joiden jäsenkunta muodostuu pääasiallisesti asunto-osakeyhtiöistä. Kiinteistöliiton jäsenistöön kuuluu myös vuokrataloyhtiöitä. Alueellisten kiinteistöyhdistysten jäsenistöön kuuluu yhteensä yli 27 000 asunto- tai kiinteistöosakeyhtiötä.

Lisäksi Kiinteistöliittoon kuuluu Suomen Vuokranantajat ry, jossa on jäseninä runsaat 14 000 yksityishenkilöä tai muuta tahoa, jotka vuokraavat asuin- ja liikehuoneistojaan asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä. Jäsenkuntamme piiriin kuuluu arviolta noin 2 miljoonaa suomalaista.

Esityksestä

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia. Hiilidioksidiveron laskentaperustetta täsmennettäisiin lämmitys- ja työkonepolttoaineiden osalta siten, että biopolttoaineiden lisäksi fossiilisten polttoaineiden hiilidioksidipäästössä otettaisiin huomioon polttoaineen elinkaarenaikainen kasvihuonekaasupäästö eikä pelkästään niiden poltosta syntyvää päästöä. Polttoaineen polton päästöihin lisättäisiin niiden tuotantoketjun alkupäässä syntyvä keskimääräinen hiilidioksidiekvivalenttipäästö. Elinkaaripäästöjen huomioiminen hiilidioksidipäästöissä ei kuitenkaan keskimäärin nostaisi polttoaineista suoritettavan hiilidioksidiveron määrää, koska veron laskentaperusteena olevaa hiilidioksiditonnin arvoa alennettaisiin. Samanaikaisesti tavoiteltavan verotuoton lisäämiseksi lämmitys- ja työkonepolttoaineiden veroja korotettaisiin hiilidioksidiveroa painottaen.

Muutosten seurauksena hiilidioksiditonnin arvoksi muodostuisi 53 euroa nykyisen 62 euron sijasta. energiasisältöveroon korotus olisi 0,13 euroa megawattitunnilta. Turpeen energiaveroa nostettaisiin 1,1 eurolla megawattitunnilta. Lakien liitteiden verotaulukoissa säädettyihin verotasoihin tehtäisiin ehdotusten edellyttämät muutokset.

Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon verotusta muutettaisiin siten, että hiilidioksidiveron puolituksesta luovuttaisiin, mutta se korvattaisiin alentamalla yhdistetyssä tuotannossa käytettyjen polttoaineiden energiasisältöveroa 7,63 eurolla megawattitunnilta. Muutokset lisäisivät valtion energiaverotuottoja yhteensä 38 miljoonalla eurolla vuodessa.

Sähkön verotusta koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, ettei sähköön pääsääntöisesti kohdistuisi kahdenkertaista verotusta niissä tilanteissa, joissa sähköä siirretään sähköverkosta sähkövarastoihin ja niistä takaisin sähköverkkoon myöhemmin kulutukseen luovutettavaksi. Muutos toteutettaisiin siten, että sähkön siirto sähköverkosta sähkövarastoon ja vastaavasti sähkövarastosta takaisin sähköverkkoon säädettäisiin verottomaksi. Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Sähkön varastoinnin osalta säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin vasta 1 päivästä huhtikuuta 2019.

Kiinteistöliiton lausunto

Yleisiä näkökohtia esitetyistä muutoksista

Kiinteistöliitto keskittyy lausunnossaan asumista ja asuinkiinteistöjä koskeviin asioihin.

Esitysluonnoksessa arvioidaan, että kaukolämmön hinta nousisi Etelä-Suomen suuremmissa kaupungeissa 0 - 3 % laitoksen polttoainevalikoimasta ja -tyypistä riippuen. Näin ollen Kiinteistöliiton Indeksitalo-mallin mukaisessa 30-vuotiaassa 40 huoneistoisessa kerrostalokiinteistössä asuvat maksavat kaukolämmöstään esityksen vaikutuksesta 0 – 3 senttiä huoneistoneliötä kohden kuukaudessa nykyistä enemmän.

Esimerkiksi Helsingin kohdalla kolmen prosentin korotusvaikutus kaukolämmön kokonaiskustannuksessa tekee hieman alle kolme senttiä per neliö per kuukausi. Tämä tarkoittaisi 90-neliöisessä huoneistossa asuvalle perheelle hieman alle 30 euroa vuositasolla hoitokulujen lisäystä.

Lämmitys kallistumassa huomattavasti enemmän kuin mitä veronkorotus suoranaisesti vaikuttaa

Kaukolämmön kaupunkikohtaiset hintakehitykset poikkeavat tällä hetkellä radikaalisti toisistaan. Biopolttoaineiden ja turpeen käytössä kaukolämmön hinta on ollut erittäin vakaa viime vuosina. Äärimmäinen vastaesimerkki on Helsinki, jossa kaukolämmön hinta on noussut kahdessa vuodessa keskimääräistä noin 15 prosenttia halvemmasta keskimääräiselle tasolle vuonna 2018. Lokakuussa 2018 Helen Oy:n hinnat nousevat energian kohdalla 19,5 prosenttia ja perusmaksu seitsemän prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Mikäli tämä taso jää vuoden 2019 puolelle vuositasolla laskien, Helsingin kaukolämpö on kertaheitolla olennaisesti Kiinteistöliiton vertaileman viidenkymmenen kaupungin keskihintaa korkeampi.

Veronkorotuksen lisäksi kaukolämmön hinnankorotuksien taustalla ovat Helen Oy:n ilmoituksen mukaan lisäksi polttoaineiden maailmanmarkkinahintojen nousu ja päästöoikeuksien hinnan voimakas nousu. On vaikea ulkopuolelta arvioida, kuin paljon vaikutusta on myös omistajien asettamilla tuottotavoitteilla ja ohjauksella sekä niillä investointitarpeilla, joita kivihiilen korvaamisen takia etsitään.

Esitykset lisäävät verotuottoja, heikentävät kaukolämmön asemaa, murentavat yhteistuotantojärjestelmää ja sähköomavaraisuutta sekä lisäävät kasvihuonekaasupäästöjä

Esitettyjen muutosten seuraukset ovat varsin selkeät. Kuten esityksessä sanotaan, biopolttoaineiden käyttö lisää päästöjä lyhyellä aikavälillä. Kiinteistöliitto arvioi, että lämmön ja sähkön yhteistuotannon asema jälleen esitetyillä toimenpiteillä murenee. Tämä nostaa lämmön tuotannon kustannuksia. Toimenpiteellä on myös sähkön tarjontaa vähentävä vaikutus vähänkin pidemmällä aikavälillä.

Kiinteistön johtamisen ja asumisen kannalta kuitenkin kaikkein tärkeintä on energiajärjestelmän luotettavuus, pitkäikäisyys ja kustannustehokkuus. Tämän ovat Kiinteistöliiton jäsentaloyhtiöiden edustajat selkeästi kertoneet. Esitettyjen säädösmuutoksen seurauksena ollaan siten menossa päinvastaiseen suuntaan.

Taistelu ilmastonmuutosta vastaan on Kiinteistöliitonkin mielestä välttämätöntä. Tässä taistelussa on kuitenkin keskityttävä toimiin, jotka myös käytännössä alentavat hiilidioksidipäästöjä. EU-tasolla päästöjen vähentämisen keinoksi on valittu päästökauppajärjestelmä. Kansallisesti ei tule käyttää päällekkäistä ohjausta, joka näyttäytyy lisäksi kalliina ja tehottomana ilmastopolitiikkana.

Koska sähkön ja lämmön yhteistuotanto kuuluu käytännössä kokonaan EU:n päästökauppajärjestelmään, ei vero-ohjaus suoraan tarkoita päästöjen

vähenemistä. Näin ollen verojen korotukset lisäävät kyllä asumismenoja, mutta eivät välttämättä laisinkaan vähennä hiilidioksidipäästöjä.

Mitä pitäisi tehdä toisin?

Esitetyn sijaan pitäisi pidättyä yhteistuotantojärjestelmää romuttavista toimenpiteistä, ja mikäli verokertymän korotustavoite on kiinnitetty, määrittelemällä verojen uudelleen kohdistaminen muilla tavoin kuin yhteistuotannon asemaa heikentämällä.

Annamme mielellämme lisätietoja tähän lausuntoon liittyen.

Kunnioittavasti,

Suomen kiinteistöliitto ry

Jukka Kero
pääekonomisti

Petri Pylsy
johtava asiantuntija (energia ja ilmasto)